

Kiedy miasto jest przyjazne?

Pytanie na zachęę	<p>Co sprawia, że czujemy się dobrze w mieście? Jakie przestrzenie sę przyjazne, a jakie nie? Kto decyduje o urzřdzeniu przestrzeni publicznej? Czy możemy mieć na nią wpływ?</p>
Co się wydarzy	<p>„Miasto przyjazne” to okazja do uważnego przyjrzenia się przestrzeni publicznej w swoim mieście / miejscowości / dzielnicy. Archiwalne fotografie Tychów stanę się pretekstem do rozmowy o tym, co sprawia, że przestrzeń jest przyjazna, a jej mieszkańcy i użytkownicy dobrze się w niej czują. Zajęcia mogą być okazją nawet do... rozmowy z lokalnym urzřdnikiem odpowiedzialnym za urbanistykę.</p>
Liczba uczestników	Maksymalnie 20 osób
Czas	Działanie składa się z 3–4 kroków, które – w zależności od trybu pracy – można zrealizować podczas 1–3 spotkań.
Miejsce	Zajęcia mogą odbywać się w szkole, świetlicy, domu kultury, bibliotece, muzeum.
Materiały i sprzęt	<ul style="list-style-type: none"> • pomieszczenie wyposażone w komputery z dostępem do Internetu, • drukarka z kolorowym tuszem + zapas papieru do wydruku zdjęć, • smartfony uczestników lub aparaty fotograficzne, • kabel mikro USB (podłączenie smartfonu / aparatu do komputera), • mobilny nośnik pamięci (np. pendrive), • mapa okolicy lub miasta (z urzřdu miasta, księgarni / kiosku lub z map Google – można wybrać interesujący obszar, a następnie wydrukować go w odpowiednim rozmiarze), • tablica typu flipchart, mazaki, • kartki, podkładki i długopisy.
Jak to zrobić? Przygotowanie	<p>Przygotowanie merytoryczne: ok. 2–3 godziny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie ze stroną www.abc.tychy.pl, • Zapoznanie z esejami Agnieszki Ociepy-Weiss „Z budowy wielkiego miasta” oraz Patryka Oczki „Tychy od A do Z” (w zakładce „Eseje” na stronie www.abc.tychy.pl), • Zapoznanie z pojęciami „partycypacji”, „rewitalizacji”, „budżetu obywatelskiego” w kontekście przestrzeni miejskiej i urbanistyki, • Zgromadzenie materiałów biurowych, • Przygotowanie sali.
Pierwszy krok: przestrzeń publiczna na fotografiach (ok. 45 minut)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Punktem wyjścia do waszej pracy będzie przykład miasta Tychy i jego wirtualna mapa. W skrótowy sposób przybliż uczestnikom historię Nowych Tychów i odwołać się do wirtualnej mapy dostępnej na stronie www.abc.tychy.pl. By lepiej poznać historię Nowych Tychów i dowiedzieć

się więcej o codzienności mieszkańców, okolicznościach podjęcia decyzji o rozbudowie oraz jej etapach, zerknij do sekcji „Eseje” na stronie www.abc.tychy.pl. Tam szczególnie cenne dla scenariusza będą: tekst Agnieszki Ociepy-Weiss „Z budowy wielkiego miasta” oraz tekst Patryka Oczki „Tychy od A do Z”.

2. Zapoznaj uczestników z działaniem mapy, sposobem wyszukiwania, opisu fotografii, typem fotografii i tematyki na nich przedstawianej, tak, by umieli nawigować sami i dokładniej przyjrzeć się archiwum.
3. Poproś uczestników, aby przejrzyli zdjęcia, skupiając się na tych fotografiach, które przedstawiają osoby w przestrzeni publicznej (ulice, parki, skwery, podwórza). Wybrane zdjęcia (maksymalnie 20) uczestnicy zapisują na komputerach w przygotowanym folderze na wspólnym serwerze, do którego również masz wgląd lub przesyłają na podany adres e-mail. Możesz także zebrać je na jednym nośniku danych, w tym czasie, czekając na swoją kolej, uczestnicy mogą dalej samodzielnie eksplorować mapę.
4. Zrób pokaz wybranych przez uczestników zdjęć. Zastanówcie się wspólnie: czy przestrzeń miejska na wybranych zdjęciach jest „przyjazna”? Co to znaczy? W jaki sposób przestrzeń jest użytkowana przez ludzi? Jakie elementy przestrzeni wpływają na to, że jest ona przyjazna dla mieszkańców?
5. Wnioski z dyskusji zapisuj na bieżąco dzieląc je na dwóch płachtach papieru podpisanych „Miasto przyjazne” i „Miasto nieprzyjazne”.

Drugi krok: praca terenowa (ok. 60 minut)

1. Zaczynajcie od pracy z mapą waszego miasta / miejscowości / najbliższej okolicy. Zaplanujcie trasę waszego spaceru tak, aby zmieścić się w czasie ok. 30 minut.
2. Podziel grupę na dwa zespoły: osoby, które będą zwracały uwagę na to, co przyjazne w przestrzeni miejskiej i na to, co nieprzyjazne.
3. Wspólnie przemierzcie zaplanowaną trasę, po drodze wykonując zdjęcia dokumentujące wybrane elementy przestrzeni (np. ławki, zieleń, przejścia dla pieszych, altany śmietnikowe, witryny sklepowe, kosze na śmieci, klomby, powierzchnię chodnika i jezdni itd.).
4. Po powrocie ze spaceru zgraj zdjęcia z aparatów uczestników i zgrupujcie w dwóch folderach oznaczonych jako „Przyjazne” i „Nieprzyjazne”. Przed kolejnym krokiem wydrukuj wszystkie wykonane zdjęcia w małych formatach (ok. ¼ kartki A4).

Trzeci krok: obraz najbliższej okolicy (ok. 45 minut)

1. Rozłóż w sali wydrukowane zdjęcia. Porozmawiajcie o wnioskach / wrażeniach z pracy terenowej.
2. Na wspólnej, dużej mapie każdy z zespołów zaznacza odrębnymi kolorami miejsca ze zdjęć, które szczególnie zwróciły uwagę podczas spaceru. Jeśli mapa jest wystarczająco duża, można nakleić w tych miejscach odpowiednie zdjęcia.
3. Zapytaj uczestników, czy znają pojęcia „rewitalizacja” i „partycypacja obywatelska” – zbierz skojarzenia i wyjaśnij, co oznaczają te procesy. Możesz odwołać się do lokalnych przykładów takich działań.
4. Burza mózgów – zapytaj uczestników, o co chcieliby spytać urzędnika zajmującego się zagospodarowaniem przestrzeni publicznej w waszym mieście/miejscowości/w dzielnicy? Co budzi wątpliwości, jest niejasne?

5. Jeśli nie planujecie kroku czwartego, efekty Waszej pracy (mapę z zaznaczonymi miejscami, wykonane fotografie oraz listę pytań) możecie zamienić w małą wystawę.

**Czwarty krok
(opcjonalnie):
spotkanie w urzędzie
(ok. 60 minut –
po wcześniejszym
umówieniu)**

-
1. Zaproś uczestników, aby przedstawili efekty swojej pracy oraz listę sformułowanych pytań.
  2. Poproś pracowników urzędu o opowiedzenie, czym jest „urbanistyka”, „rewitalizacja”, „partycypacja” oraz jak wygląda proces projektowania przestrzeni publicznej.
  3. Porozmawiajcie o realnych możliwościach wpływania na waszą okolicę / dzielnicę.
  4. Na koniec zbierz wrażenia / wnioski uczestników płynące z całego doświadczenia wspólnej pracy.

Możliwe warianty

-
1. Jeśli zajmujesz się historią, możesz w czasie pierwszego kroku dodatkowo wprowadzić wątek rozmowy o realiach miast w latach 50. XX wieku, w tym zagadnienia takie jak wpływ ustroju na powstawanie / rozrost miast; migracje ludności ze wsi do miast; deglomeracja; mentalność czasów PRL-u, założenia urbanistyczne i architektoniczne socrealizmu itp.
  2. Jeśli w waszym mieście / miejscowości działa budżet obywatelski, projekt może zakończyć się złożeniem wniosku na wprowadzenie konkretnej zmiany w przestrzeni publicznej.